

KARALIENĖS

INESA ANULYTĖ, Tauragės „Versmės“
gimnazijos IV c klasės maironietė

Esu mergaitė. Greit mokyklinis suolas liks prisiminimų atviruku atminties albume. Mintimis bėgu į priekį, svajoju, kuo galėčiau būti, ką veikti, kas man patiktų, kas pritiktų kaip moteriškosios giminės atstovei. Kur moterų daugiausia? Ir apsidžiaugiu, kad esu laisva rinktis iš daugybės specialybių, kad vyrų ir moterų teisės lygios įvairiausiose visuomeninio ir politinio gyvenimo srityse. Prisimenu (labai mėgstu istorijos pamokas), kad net Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pirmuoju statutu moterys įgijo teisių ir laisvių. Vėliau už jas kovojo šaunios mūsų rašytojos: Žemaitė, Gabrielė Petkevičaitė – Bitė, Šatrijos Ragana ir kitos moterys.

Susimąstau, kokia moteris galėtų būti mano idealas. Suprantu, kad kiekvienas esame savitas, unikalus, individualus, kad nieko nereikia kopijuoti, o tiesiog būti savimi. Bet nieko blogo, jei kažkuo žaviesi, kažką itin gerbi ir vertini.

Be abejo, šauniausios moterys yra mano mama ir „babyte“, kurias besąlygiškai myliu. Abi jos daugiavaikės mamos, abi paaukokoje ne vieną savo pomėgį, svajonę, kad kuo daugiau galėtų duoti savo vaikams – dėmesio, meilės, kartu praleisto laiko, skanesnį kąsnelį, gražesnę drabužėlį. Yra ko iš jų pasimokyti... Ir baugu, kad nenuvilčiau, kad užtektų jėgų ir valios išpildyti jų ir savas svajones...

Bet norėčiau išeiti iš savojo „kiemelio“ ir pristatyti moterį, kurią labai gerbiu, vertinu, kuria žaviuosi. Tą palankumą, meilę netiesiogiai paskatino mama.

Pamenu – gal buvau kokio penktokė – mama neakivaizdžiai studijavo Vilniaus pedagoginiame universitete lituanistiką. Keletą kartų ji mane nusivežė į Vilnių, pamačiau universitetą, daug iškilų žmonių. Taip pažinau dėstytoją ir rašytoją Vandą Juknaitę. Tada įsivaizdavau, kad rašytojai yra senučiukai, žili, o mes susitikome su gyvybinga besišypsanti moterimi. Ji atrodė linksma, laiminga, mylinti savo darbą ir studentus.

Grįžtant iš universiteto, mama kiek papasakojo apie Vandą Juknaitę. Pasirodo, kad jos gyvenimo kelyje būta ir skaudžių išbandymų: užgesusios meilės skausmo, vyro nusigręžimo nuo šeimos reikalų, gimus ligotam vaikelui, vargo, begalinių pastangų išsaugoti sūnaus gyvybę, globos savo ir svetimais vaikais, kovos už būvį, už kąsnelį... O ji štai šypsosi, myli aplinkinius, nekeikia likimo ir rašo apie stiprias ir valingas pokario ir šių dienų moteris, glaudžia vaikus - „bomžiukus“, vaikus (kurių tikri tėvai „nemato“), taria jiems šiltus žodžius, maitina ir myli tik

už tai, kad jie yra Dievo kūriniai...

Ir aš noriu būti stipri, kaip ši rašytoja, kaip jos tekstų moterys: Elžbieta, Milda, Alina, Marija, „Stiklo šalies“ gyventoja. Vienu metu trapios, pažeidžiamos, net verkiančios, o kitu – tvirtos, mylinčios, motiniškos, neverkšlenančios dėl niekų, nesiguodžiančios. Tai savitos „karalienės“, nes vertina ne daiktus, ne kilmę, o vaikus, sveikatą, kaimynus – tai, kas iš tiesų brangu. Romano „Šermenys“ viena iš moterų, auginanti invalidę mergytę, sako: „Jei mano Salomėja būtų sveika, aš dabar būčiau karalienė“.

Tiesa, visos gerosios mamos yra karalienės. Karalienės pūstais rūbais vilkinčią piešiau ir aš savo mamą pradinėse klasėse. Piešiau karūną, ryškiai šypseną veide, daug gėlių... Beje, buvo ir pilis – mūsų svajonių savi namai...

Atsimenu Tavąsias pasakas, Mamyte,

Tą Tavo širdį mylinčią ir gerą,

Kadais aš Tau žadėjau gražią pilį pastatyti

Ir šventėms dovanoti karalaitės dvarą.

Vytautas Mačernis

„Skolinausi“ iš viso pasaulio poetų gražiausius žodžius... Piešiau šypseną, nors mama verkė, kentėjo mušama girto tėvo (jei galėčiau jį taip vadinti...), nors visos (mama ir mes – trys sesutės) slėpėmės malkinėje, daržinėje, tvartuke prie savų gyvuliukų (šie mus, atrodo, suprato ir mylėjo).

Piešiau...

Ir mama ėmė šypsotis! Išsikėlėme, palikome namus tėvui – tiksliau pabėgome. Miegojome nuomojamame kambarėlyje ant grindų pamestų čiužinių, ten pat ruošėme pamokas, žaidėme, vakarais laukdavome iš darbo grįžtančios mamos – buvome laimingos...

Šiandien turime savo butą. Mama baigė keletą aukštųjų mokslų. Užteko ir vieno, bet ji sakė – reikia, kad niekas „nestumdėtų“...

Dėstytoja Vanda Juknaitė palaikė mano mamą, įkvėpė tos „karalienės“ dvasios. Buvau universitete ir tą dieną, kai mama gynėsi magistro diplominį darbą. Buvo ir rašytoja. Ji padėjo ne vienam studentui. Mąščiau, kiek laiko reikėjo vien perskaityti tiek puslapių, o dar patarti. Gal ne viena naktis buvo nemiegota? Studentai, atsidėkodami už pagalbą, padovanojo rašytojai angelą. Iš tiesų ji kaip angelas sargas saugojo juos nuo nesėkmės, palaikė, padėjo.

Štai tokios moterys, kaip rašytoja, dramaturgė, eseistė Vanda Juknaitė ir mano mama, įkvėpia džiaugtis gyvenimu, nepasiduoti sunkumams, norą dirbti, kurti, kovoti, mylėti, siekti daugiau nei turima, kartais daugiau nei įmanoma...

Tai – KARALIENĖS!

LITERATŪRA

1. Juknaitė V., „Šermenys“, „Alma litera“, V., 2001.
2. Daujotytė V., Parašyta moterų“, „Alma litera“, V., 2001.